

Sídliště Drážďany-Trachau

Místo:	Drážďany, mezi Schützenhofstraße, Aachener Straße, Industriestraße und Richard-Rösch-Straße
GPS (geografický střed osady):	51°05'37.0"N 13°42'25.8"E
Předběžné plánování 1925:	Max Arlt, Arno Müller, Hans Bernhard Reichow, Friedrich Hirsch
Realizovaná verze 1928—1933:	Hans Waloschek, Hans Richter a kancelář Schilling & Graebner
Realizovaná verze 1933—1939:	Ernst Ufer, Kurt Müller, Willimartin Romberger
Zúčastnění umělci:	Carl Rade (barevný koncept)
Doba výstavby:	1928—1939
Klient-investor:	GEWOBAG, GEWOG Dresden, Bauhütte Dresden a Siedlerverband ASSV
Poznámka:	Osada je volně přístupná venku.

Sídliště Trachau, Kopernikusstraße, pohled ze zahrady, 2019,
Foto: Till Schuster

Sídliště Trachau, pohled do Kopernikusstraße, 30. léta,
SMD/Ph/2003/06884

1928—1939

Sídliště Drážďany-Trachau

Hans Richter

Sídliště Trachau je nejexkluzivnější moderní velké sídliště v Drážďanech. Jeho předběžné plánování sahá do roku 1925, kdy vrchní stavební úřad vytvořil územní plán. Podle něho mělo vzniknout zhruba 2000 bytů v nízkých rodinných dvojdomcích s malými zahrádkami. V letech 1927/1928 byl plán změněn. Nyní měly být postaveny delší, vícepatrové řadové stavby se společnými zahradami.

Výstavbu realizovali tři investoři: GEWOBAG, GEWOG Drážďany a Stavební huť Drážďany, pro které vytvářeli návrhy Hans Richter, Hans Waloschek a kancelář Schilling & Graebner. Pro řadu rodinných domků podél ulice Schützenhofstraße, která byla daná dědičným stavebním právem a navržena Waloschekem, se připojil svaz stavebníků ASSV. Město Drážďany poskytl k dispozici stavební pozemky, podílelo se na financování a mělo 6 z 8 míst v dozorčí radě GEWOBAG. Po 32 letech měly pozemky včetně všech budov GEWOBAG se na nich nacházejících připadnout městu.

Pro celé sídliště byly předepsány ploché střechy, což později vedlo k přezdívce »Nový Jeruzalém«. Strmé střechy byly zamýšleny pouze jako propojení směrem ke stávající zástavbě. Pavlačové domy a střešní terasy, lodžie a zasklené verandy a řadová zástavba integrovala aktuální trendy úsporného a hygienického stavění s rozsáhlým přístupem ke světlu a vzduchu.

Řady domů jsou relativně dlouhé a dávají tak sídlišti jasné zakončení. Barevně byly jednotlivé stavební prvky a plochy vyzdvíženy v šedé, světle modré, žluté, okrové a červenohnědé, například na čelních budovách. Jejich návrhy dodal Carl Rade, jenž tehdy vyučoval na drážďanské škole uměleckých řemesel a v této době častěji působil na novostavbách.

Sídliště mělo nejmenší byty o velikosti 34 čtverečních metrů, malé byty o 45 metrech a několik větších bytů s plochou 60 čtverečních metrů. Všechny byty byly vybaveny pracovní kuchyní (tedy bez jídelny) a kou-

pelnou s WC a vanou – tehdy zcela nový trend. Pouze nejmenší byty musely vyjít s umyvadlem v koupelně a kuchyňským koutem.

Hans Richter navrhl obytné stavby podél ulice Kopernikusstraße (č. 29 až č. 57 a č. 42 až č. 74) a také stavby v ulici Industriestraße (č. 42 až č. 52 a č. 68) a Fraunhoferstraße (č. 1 až č. 2). Jako poslední byly postaveny ještě pavlačové domy na ulici Halleystraße a také východní blok na ulici Abbestraße. Pavlačové domy byly postaveny v roce 1930 během hospodářské krize a měly tedy byty o velikosti pouze 38m² až 43 m² na jeden třípokojový byt. Disponovaly malými koupelnami. Typ pavlačového domu byl zcela nový a v Drážďanech byl použit poprvé Richtermem. Díky otevřenému přístupu sliboval úsporu materiálu, dobré větrání a měl také přispět ke komunikaci obyvatel.

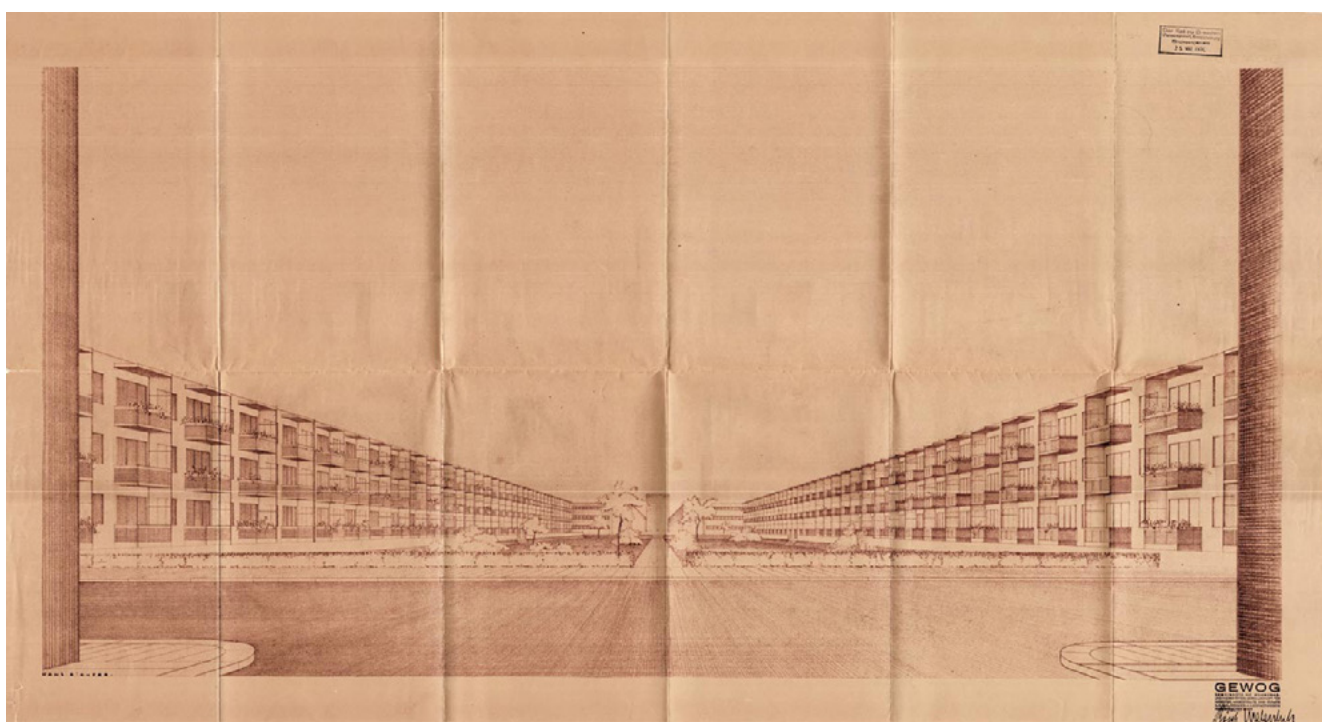
Oblast mezi ulicemi Abbestraße a Gustav-Richter-Strasse byla původně plánovaná mnohem přísněji a monumentálněji: Zde měly dva dlouhé, velmi sériově koncipované bloky vést pohled na centrální výškovou budovu, která by opticky uzavírala areál. To však zůstalo pouze fantazií architekta.

Dvě centrální kotelny (v ulici Richard-Rösch-Straße od Hanse Waloscheka a v ulici Halleystraße od Hanse Richtera) zásobovaly velké sídliště ústředním vytápěním a teplou vodou a obsluhovaly také napojené prádelny. Rodinné domy měly být vytápěny kamny.

Mnoho vzorových bytů bylo vybaveno firmami Architekturbedarf GmbH, Gemeinnützige Hausrat GmbH Sachsen, Deutschen Werkstätten Hellerau konzumním spolkem »Vorwärts« mimo jiné nábytkem v designu designéra Bauhausu Ericha Dieckmanna (dětské pokoje).

V roce 1933 po nástupu nacistů vedly změny v územním plánu ke konzervativnějšímu vyjádření forem, které realizovali architekti Ernst Ufer, Kurt Müller a Willimartin Romberger, většinou do roku 1939.

Sídliště, které stojí již od roku 1985 pod památkovou ochranou, mohlo být poprvé renovováno v letech 1996 až 2000, aktuálně (2019/2020) probíhají opět rekonstrukce.

Sídliště Trachau, výkresová dokumentace, návrh Dopplerstraße, 1930, zdroj: SAD, 10 Bau- und Grundstücksakten, Nr. 13071